

سرگرد جلالی
بازیگر: دانیال حکیمی
سریال: خواب و بیدار
سال ساخت: ۸۰

سرگرد حسینی
بازیگر: محمد صادقی
سریال: خواب و بیدار
سال ساخت: ۸۰

سرگرد امیری
بازیگر: ایرج نوذری
سریال: کلانتر
سال ساخت: ۸۲

سرگرد موحد
بازیگر: کامبیز دیرباز
سریال: میکائیل
سال ساخت: ۹۳

سرگرد کاوه کیهان
بازیگر: امیر آقایی
سریال: نوار زرد
سال ساخت: ۹۶

گفت‌وگو با مجتبی رشوند، مدیر عامل موسسه ناجی هنر

ما پلیس آمریکا نیستیم

مجتبی رشوند، ۱۸ ماه است سکاندار ناجی هنر شده و مدیرعاملی این موسسه را برعهده گرفته است. رشوند به جام جم آمد تا به مناسبت هفته نیروی انتظامی از او پرسش‌هایی درباره فعالیت‌های گذشته و امروز ناجی هنر به‌ویژه در تولید آثار تلویزیونی بپرسیم، نقدهای مطرح شده به تله فیلم‌ها و سریال‌های پلیسی را مطرح کنیم و... که در ادامه پاسخ‌هایش آمده است.

تله‌فیلم موفق‌تر از مینی‌سریال

امسال به‌مناسبت هفته نیروی انتظامی پخش هفت فیلم از شبکه سه سیما را در دستور کار داشتیم. پیشتر معمولا در این زمان مینی‌سریال روی آنتن می‌رفت اما من در تلویزیون قائل به مینی‌سریال نیستم. بهتر است ما مینی‌سریال‌ها را در پلتفرمی دیگر ببریم. در مدیوم تلویزیون سریال‌های بالای ۲۶ قسمت جواب می‌دهد که مردم بتوانند با قصه درگیر شوند و با کاراکترها خو بگیرند. در تجربه‌ای که پارسال داشتیم، تله‌فیلم کارکردش به‌مراتب بیشتر بود. تله‌فیلم‌ها از شبکه‌های مختلف به مناسبت‌های گوناگون پخش می‌شوند، در تلوبیون بالای صد هزار بار بازدید داشته‌اند و در دیگر پلتفرم‌ها هم دیده شدند. این نشان می‌دهد مردم راحت‌تر یک اپیزود را می‌بینند و نسبت به مینی‌سریال‌ها هم هزینه کمتری دارد. متاسفانه جریان بالا رفتن قیمت‌ها در سینما ایجاد شد که شاید مقصر بخشی از آن وی.اُ.دی‌ها بودند. وقتی قیمت‌ها بالا می‌رود، اولین قشری که آسیب می‌بینند خود سینماگران هستند چون با تولید کمتر آثار، بسیاری از مشغولان این حرفه بیکار می‌شوند و جامعه هم از نظر فرهنگی آسیب می‌بیند. ما با هزینه کم، فیلم‌های خوب تولید کردیم. کارگردان تله‌فیلم‌ها عمدتا جوانانی هستند که کارهای سینمایی هم داشتند و ما نخواستیم کیفیت را فدای چیزهای دیگر کنیم.

تله‌فیلم پلیسی چشم سوم

تله‌فیلم پلیسی دختر الهام

روزهای اول

حدود ۲۰ سال قبل نیروی انتظامی جزو سازمان‌های پیشرویی بود که موسسه ناجی‌هنر را تشکیل داد و در تمام این سال‌ها چیزی حدود ۸۰ فیلم و سریال تولید کرده است. در این میان برخی آثار مثل سریال‌های دیوار، میکائیل، خواب و بیدار و... برجسته هستند. خواب و بیدار اولین کار بعد از تاسیس ناجی‌هنر بود و آن زمان سریال پلیس جوان هم روی آنتن رفت. آن اوایل مسؤولیت با آقای نوریان بود که الان معاون اجتماعی هستند. آثار نام برده شده در ذهن مردم ماند. البته نمی‌توان مقایسه‌ای میان آنها با آثار کنونی کرد چون قیاس دیده شدن یک اثر متعلق به آن زمان با آثاری که حالا پخش می‌شود، درست نیست. اکنون رسانه‌ها متعدد و متنوع شدند و دیگر نمی‌توان انتظار داشت مثل گذشته مردم یک هفته برای دیدن قسمت بعدی سریال منتظر بمانند.

مشاوره رایگان

ناجی‌هنر به‌صورت مستقل تولید دارد که این تله‌فیلم‌ها نمونه‌های آن هستند. همچنین با مشارکت سازمان صداوسیما هم سریال تولید می‌کنیم. به یک سری فیلم‌ها هم کمک می‌کنیم و در آنها مشارکت داریم. اشکالی که وجود دارد این است که جامعه نویسندگان زیاد درباره نکات تخصصی کار پلیس را نمی‌دانند و مثلا در قصه پرونده قتل را به دایره مواد مخدر می‌دهند. ما در موسسه را باز گذاشتیم و گفتیم مشاوره رایگان می‌دهیم و آدم‌های این حرفه را به پروژه‌هایی معرفی می‌کنیم تا با خاطره‌گویی و... اطلاعات را در اختیار نویسنده قرار دهند و به لحاظ دراماتیک به اثر کمک کنند.

خدا را شکر الان این اتفاق افتاده است و هنرمندان می‌آیند با کارشناسان خبره ما که ۳۰ سال در دایره‌های مختلف کار کردند و بازنشسته شدند، مشورت می‌کنند. مثلا در آثار تولیدی خودمان برای پلیس‌های مختلف اعم از فتا، مواد مخدر، راهنمایی و رانندگی و... یک فیلم مستقل ساختیم. نویسنده بدن هیچ القایی با متخصص این کار صحبت کرد و خودش به یک سری یافته‌ها رسید و بعضا تصوری که از پلیس یا ناجی هنر در ذهن‌شان بود، تغییر کرد. چون ممکن است برخی فکر کنند ناجی‌هنر می‌خواهد مانع ایجاد کند ولی واقعا این‌گونه نیست. ما در پروسه تولید هیچ‌گونه دخالت خاصی نکردیم. سعی می‌کنیم مبنای شکل‌گیری یک قصه، پرونده‌ای واقعی باشد.

هشدار

فیلم پلیسی ساختن، صرفا اکشن ساختن نیست. باید به مخاطب پیام و هشدار دهیم که تو خیلی راحت تبدیل به قاتل، مقتول و سارق می‌شوی. پس اولویت اصلی‌مان ارائه چهره درست و واقعی پلیس به مردم ضمن دادن آموزش است. واقعا فکر می‌کنم اگر هرکدام از کسانی که نقد دارند و ادعا می‌کنند می‌توانند فیلمنامه پلیسی بنویسند، بروند تحقیق کنند و با پلیس‌های واقعی حرف بزنند و بعد آنچه به نظرشان می‌آید را روی کاغذ بیاورند؛ مطمئنم خیلی متاثر می‌شوند. در مجموعه آدم‌های باسابقه و تحصیلکرده‌ای مثل سرهنگ شمس‌آبادی داریم که سال‌ها تجربه پلیس بودن دارند، تدریس هم می‌کنند و می‌توانند کمک‌های مفیدی ارائه دهند.

نقد منصفانه

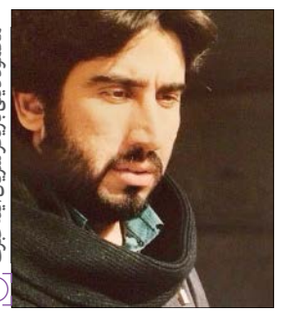
ما ژانر طنز را پذیرفتیم، نمونه‌اش سریال سال‌های دور از خانه بود که در شبکه نمایش خانگی منتشر شد. خیلی‌ها گفتند چرا چنین مجوزی دادید ولی ما پایش ایستادیم. یک اثر طنز را تا جایی که توهین نشود و خدایی نکرده هویت، شخصیت و شرافت پلیس زیر سوال نرود، می‌پذیریم. نقد درست را هم می‌پذیریم. اما در مورد این‌که بیان می‌کنند چرا خطای پلیس را نشان نمی‌دهید، می‌گویم کسی که ادعای پژوهش، نقد عالمانه و دلسوزانه دارد، بیاید در این سال‌ها که فیلمسازان ادعا کردند که پلیس اجازه نقد نمی‌دهد، بگویند چند فیلم ساخته شده که واقعیت پلیس را نشان بدهد. پلیس انسان است و منکر خطای او نیستیم اما بسیاری که ادعای نقد دارند، تا به‌حال از یک متری دزد و قاتل ندیده‌اند که چقدر ترس دارد؟ سروکله زدن با این افراد آدم را خسته می‌کند و ممکن است یک نفر بلغزد. وقتی یک نفر در مجموعه خطا می‌کند، می‌شود گفت همه آنجا خطاکار هستند؟ چقدر جامعه هنرمندان به شهید کرم‌پور که روز تاسوعا با فداکاری به شهات رسید، پرداختند؟ در ناجی‌هنر جایی را با نام آخرین شهید گذاشتیم که هر ۴۸ ساعت به‌روزرسانی می‌شود. کجا مصائب این شغل نمایش داده شده است که حالا بخواهیم نشان دهیم در چند صد هزار نفر، یک نفر هم رشوه می‌گیرد. با نشان دادن سختی‌ها، نقد هم می‌شود کرد. باید اضافه کرد خود ما برای اولین‌بار نقد کردیم، فیلم مانگرو را نیروی انتظامی ساخت که در آن نشان دادیم سیستم، پلیس خطاکار را می‌گیرد. پلیس سیستم پیچیده‌ای دارد و کوچک‌ترین خطا را می‌فهمد و برخورد می‌کند.

ملاحظه‌های پلیسی

در ارائه جزئیات پرونده چند ملاحظه وجود دارد. مثلا این‌که پلیس برای دستگیری مجرمان شگردهایی دارد که نباید لو برود. گاه جرایمی که اپیدمی نشده‌اند، نباید نشان داده شود. با وجود این ملاحظه‌ها، همچنان فیلم‌ها و سریال‌هایی با قصه‌های صددرصد واقعی داریم که در هفته پلیس پخش شدند. البته فکر می‌کنم در حوزه فضای مجازی و کلاهبرداری‌هایی که در این فضا شکل می‌گیرد باید کارهای بیشتری مثل هوش سیاه انجام دهیم. خودم هم اگر بخواهم روزی کاری در این حوزه تولید کنم، مایلم با محوریت کلاهبرداری‌های مدرن باشد.

و اما...

- پلیس‌هایی داشتیم که به هنر روی آوردند و در این حرفه ماندند؛ مثلا محمود دینی، پلیس بود. با سریال آینه عبرت در بازیگری به شهرت رسید و الان تهیه‌کننده سینماست.
- متاسفانه ما را به اسم مجوز می‌شناسند؛ در صورتی‌که این بخش جزئی از کار موسسه ناجی‌هنر است و نیم‌ساعته صادر می‌شود، مگر این‌که نیاز به بررسی در شورا داشته باشد.
- در حوزه انیمیشن، در حال تولید مجموعه پویانمایی با نام آقای اشتباهی هستیم که به زبان طنز و در مورد پیرمردی سودجو و خسیس است. در این مجموعه پلیس نمی‌بینیم اما در حوزه‌های مختلف پیام‌های جالبی دارد و به‌صورت آیتم پخش خواهد شد. فعلا در حال ساخت ۱۰ قسمت برای فصل یک هستیم اما ادامه‌دار است و ان‌شاءا... تا ۲۰ روز دیگر روی آنتن می‌رود.
- ۵۲ قسمت برنامه ترکیبی برای کودکان داریم که در این زمینه با شبکه پنج هماهنگ شدیم. این برنامه به صورت مستقیم پلیسی نیست، اما پیام‌های فرهنگی را منتقل می‌کند. درباره دو موجود فرازمینی است که در سیاره ما گم شده‌اند و به پست یک موجود پلشت می‌خورند.

محمود دینی بازیگر سریال آینه عبرت

فیلمنامه، مشکل اصلی آثار پلیسی

موسسه ناجی‌هنر به‌عنوان یک نهاد رسانه‌ای با رویکرد اصلی فیلم و سریال تشکیل شد و آثار موفقی داشت. در این ۱۸ ماه گذشته که دور جدید فعالیت‌های ناجی‌هنر بوده است در حوزه فیلمنامه و تولیدات رسانه‌ای که باید در همه زمینه‌ها داشته باشیم، آسیب‌شناسی کردیم و دیدیم مشکل اصلی ما فیلمنامه است. الان فیلمنامه‌های متعددی را آماده کردیم و فیلمنامه‌های سه سریال نگارش شده است.

یکی از آنها با نام پنهان به نویسندگی رویا غفاری و تهیه‌کنندگی احمد زالی برای گروه فیلم و سریال شبکه یک است که ان‌شاءا... یک ماه آینده کلید می‌خورد. در ۱۲ ماه گذشته ۱۵ فیلم تولید کردیم، یک سینمایی و ۱۴ تا تلویزیونی که از شبکه سه پخش شده‌اند. دوست ندارم نام فلیم‌های تلویزیونی را تله‌فیلم بگذارم چون کیفیت برخی از آنان از بسیاری سینمایی‌ها بیشتر است و استانداردهای بالایی دارد. همچنین در حال تولید دو سریال ۲۰ قسمتی برای نمایش خانگی هستیم.

شعار نمی‌دهیم

رتبه ما در دنیا در حوزه پلیس سایبری، کشف علمی قتل و... خیلی بالاست. وقتی این حد از امنیت را در کشور داریم یعنی عده‌ای حتی با وجود نیروی کم دارند بیشتر از حد عادی زحمت می‌کشند. پس پلیس کارش را بلد است ولی گاهی وقتی می‌خواهیم این را نشان دهیم به سمت شعارزدگی می‌رویم. ما خیلی تلاش کردیم از شعارزدگی فاصله بگیریم. البته نکته دیگری هم هست و گاهی انتظارهای زیادی از پلیس وجود دارد؛ مثلا کسی که گوشی‌اش را دزدیده‌اند، می‌خواهد برایش نقطه بزنند و بگویند دزد کجا و در طبقه چندم فلان ساختمان حضور دارد، درصورتی‌که چنین چیزی ممکن نیست و برای همین وقتی با پلیس در فیلم‌ها مواجه می‌شود، به خاطر انتظار بالایی که داشته و محقق نشده است، فکر می‌کند پلیس‌های سریال‌ها و فیلم‌ها شبیه واقعیت نیستند؛ در صورتی‌که پلیس توانمند است و مثلا نیروهای یگان ویژه واقعا کارهای خاصی انجام می‌دهند و نوپو تقریبا در آمار موفقیت صددرصدی دارد اما اگر این عملیات‌ها را در یک سریال نشان می‌دهیم، می‌گویند شعارزده است. البته کارهای نه‌چندان خوبی هم ساخته شده است که متاسفانه در ایجاد تصور واقعی خلل ایجاد می‌کند.

پلیس ایرانی

متاسفانه برخی فیلمسازان با ذهنیتی که از پلیس آمریکا دارند، می‌خواهند فیلم پلیسی بسازند اما خیابان‌ها، خلافکاران، مجرمان و... ما شبیه آمریکا نیست. پلیس آمریکا کارهایی می‌کند که ما ادعا داریم به لحاظ ارزشی پلیس‌مان این کارها را انجام نمی‌دهد. وقتی این را نشان می‌دهیم برخی می‌گویند می‌خواهید پلیس را خیلی خوب و معصوم نشان دهید! در صورتی‌که این‌طور نیست. مثلا در پلیس، دستور وجود دارد وقتی پلیس آقا از یک خانم بازجویی کند، باید یک پلیس خانم هم در اتاق حضور داشته باشد؛ این مورد در آمریکا نیست. در تمام زمینه‌ها ما تاکید و خواهش داریم فیلمنامه‌ای نوشته شود که منطبق با پلیس کشور خودمان باشد.

آشنابازی نداریم

در ساختارمان، مجموعه‌ای با عنوان خانه تولید جوان تشکیل دادیم و آماده‌ایم تا هنرمندان بیایند و اطلاعات درست در اختیار آنان قرار دهیم. به جوانان بگویید بیایند. هر جوانی ایده تولیدی پلیسی مستقیم و غیرمستقیم دارد بیاید تا به او در این زمینه کمک کنیم. به دانشجویان اعتبار می‌دهیم و تجهیزات رایگان در اختیارشان می‌گذاریم. تلاش‌مان سرعت بخشیدن به تولیدهای خودمان و کمک به هنرمندان سراسر کشور است که ایده‌های خوب دارند. واقعا در ناجی‌هنر روی همه باز است. هیچ آشنابازی نداریم و آدم‌ها نسبت به هم هیچ اولویتی ندارند.

مخاطب کارهای پلیسی، جوان‌ها هستند

نگاه

مسعود آب‌پرور
نویسنده و کارگردان

- من هیچ‌وقت در ساخت کارهایم به پرمخاطب بودن آن فکر نکردم و جذابیت و کارآمد بودن آن برایم مهم‌تر بوده است. من به‌شدت دوست دارم کارهایی که می‌سازم به‌روز و نگاه به آینده باشد. یعنی واپس‌گرایی را به‌شدت رد می‌کنم و جذابیتی برایم ندارد. مطمئن هستم برای نسل جدید هم جذابیتی ندارد. بنابراین به نظرم می‌آید که مخاطب کارهای پلیسی در درجه اول جوان‌ها هستند. متاسفانه برخی تله‌فیلم‌هایی هم که در این هفته پخش می‌شوند، به لحاظ ساختار، قصه و بازی‌ها ضعیف هستند و اطمینان دارم که دلیل اصلی‌اش اقتصاد این فیلم‌هاست. یعنی به‌خاطر بودجه‌ای است که برای این فیلم‌ها در نظر گرفته می‌شود. وقتی نگاه‌مان کوچک باشد، نتیجه هم کوچک خواهد شد.

اگر می‌خواهیم اتفاقی را رقم بزنیم، باید نگاه‌هایمان را بزرگ کنیم. البته بخشی از آن هم به نگاه فیلمساز برمی‌گردد که نگاه واقعی و درستی از پلیس ندارد. من در ساخت کارهای پلیسی از فاصله و مکث‌های طولانی بیزارم و تلاش کردم چه در تدوین و تصویربرداری و چه در بازی و ضرباهنگ روایت قصه شتاب بیشتری ایجاد کنم و توانایی بازیگران هم فرصتی بود تا دست و پای من برای این کار بسته نشود. به نظرم این کار یک استاندارد جدیدی را برای سریال‌های پلیسی ارائه کرد.

